

Ірина Володимирівна СПІЛЬНИК

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічного аналізу і статистики,
Тернопільський національний економічний університет,
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, 46020, Україна
E-mail: mail.econa@gmail.com
Телефон: +380352475050*12309

Ольга Михайлівна ЗАГОРОДНА

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічного аналізу і статистики,
Тернопільський національний економічний університет,
вул. Львівська, 11, м. Тернопіль, 46020, Україна
E-mail: mail.econa@gmail.com
Телефон: +380352475050*12309

**АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА
ЗА ДАНИМИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ**

Спільник, І. В. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства за даними фінансової звітності [Текст] / Ірина Володимирівна Спільник, Ольга Михайлівна Загородна // Економічний аналіз : зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С. І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2013. – Том 14. – № 2. – С. 78-87. – ISSN 1993-0259.

Анотація

Розглянуто актуальність, мету та напрямки аналізу інвестиційної діяльності суб'єкта господарювання. Висвітлено сутність, завдання, систему показників оцінки масштабів, складу, структури та динаміки інвестиційної діяльності підприємства. Розкрито особливості інформаційних потреб та можливостей зовнішніх суб'єктів інвестиційного аналізу. Визначені об'єкти такого аналізу (інвестиційна діяльність загалом, фінансові і реальні інвестиції, їх структура та динаміка, рух грошових коштів). Охарактеризовано послідовність та методичку аналізу інвестиційної діяльності підприємства за даними його фінансової звітності через застосування вертикального, горизонтального, динамічного та коефіцієнтного аналізу показників. Сформульовано висновок про те, що аналіз інвестиційної діяльності підприємства за матеріалами фінансової звітності є засобом оцінки його інвестиційної активності, а відтак, – потенційної операційної перспективності та ринкової вартості.

Ключові слова: *інвестиційна діяльність; інвестиційний аналіз; реальні (капітальні) інвестиції; фінансові інвестиції; обсяги; структура; динаміка; грошовий потік; ліквідність грошового потоку; ефективність грошового потоку; інвестиційна активність; привабливість.*

Ірина Владимировна СПИЛЬНИК, Ольга Михайловна ЗАГОРОДНАЯ

**АНАЛИЗ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ
ПО ДАННЫМ ФИНАНСОВОЙ ОТЧЕТНОСТИ**

Аннотация

Рассмотрены актуальность, цель и направления анализа инвестиционной деятельности предприятия. Освещены сущность, задачи, система показателей оценки масштабов, состава, структуры и динамики инвестиционной деятельности предприятия. Раскрыты особенности информационных потребностей и возможностей внешних субъектов инвестиционного анализа. Определены объекты такого анализа (инвестиционная деятельность в целом, финансовые и реальные инвестиции, их структура и динамика, движение денежных средств). Охарактеризованы последовательность и методичку анализа инвестиционной деятельности предприятия по данным его финансовой отчетности посредством

применения вертикального, горизонтального, динамического и коэффициентного анализа показателей. Сформулирован вывод о том, что анализ инвестиционной деятельности предприятия по материалам финансовой отчетности является средством оценки его инвестиционной активности, а следовательно, – потенциальной операционной перспективности и рыночной стоимости.

Ключевые слова: инвестиционная деятельность; инвестиционный анализ; реальные (капитальные) инвестиции; финансовые инвестиции; объемы; структура; динамика; денежный поток; ликвидность денежного потока; эффективность денежного потока; инвестиционная активность; привлекательность.

Iryna Volodymyrivna SPILNYK

PhD in Economics,
Associate Professor,
Lecturer of Department of Economic Analysis and Statistics,
Ternopil National Economic University
Lvivska str., 11, Ternopil, 46020, Ukraine
E-mail: mail.econa@gmail.com
Phone: +380352475050*12309

Olha Mykhajlivna ZAHORODNA

PhD in Economics,
Associate Professor,
Lecturer of Department of Economic Analysis and Statistics,
Ternopil National Economic University
Lvivska str., 11, Ternopil, 46020, Ukraine
E-mail: mail.econa@gmail.com
Phone: +380352475050*12309

ENTERPRISE INVESTMENT ACTIVITY ANALYSIS ACCORDING TO THE FINANCIAL STATEMENT DATA

Abstract

The relevance, purpose and directions of entity investment activity analysis are considered. There have been examined the nature, objectives, evaluation scales indices, composition, structure and dynamics of the company investments. The peculiarities and capabilities of informative needs of investment analysis external subjects are shown. The objects of this analysis (investment activity as a whole, financial and real investments, its structure and dynamics, cash flows) are defined. The sequence and the methods of company investment activity analysis according to its financial statements through the application of vertical, horizontal, dynamic and ratio analysis are characterized. There has been formulated the following conclusion: company's investment activity analysis according to the financial statement data is the means of investment activity estimation and, therefore, – operating potential perceptiveness and market value.

Keywords: investment; investment analysis; real (capital) investments; financial investments; amount; structure; dynamics; cash flow; cash flow liquidity; cash flow efficiency; investment activity; investment attractiveness.

JEL classification: G30, G32, G34, M40

Забезпечення зростання ринкової вартості, ефективної діяльності підприємства, високих темпів розвитку і підвищення конкурентоздатності продукції в умовах реформування економіки значною мірою визначається рівнем його інвестиційної активності, масштабами та ефективністю інвестиційної діяльності.

Фундаментальні питання інвестування загалом, й інвестиційного аналізу зокрема, досліджували такі зарубіжні вчені як: М. Алексєєв, Х. Андерсон, Л. Бернстайн, Ф. Вуд, Р. Ентоні, М. Крейнина,

Д. Панков, Г. Савицька, У. Шарп, А. Шеремет, а також: вітчизняні: І.Бланк, Є. Мних, С. Покропивний, Л. Примостка, М. Скворцов, Б. Язлюк та інші.

Проте, зважаючи на практичну значимість інвестицій, важливість удосконалення теорії та практики аналізу інвестиційної діяльності, вкрай актуальними є подальші дослідження у цій галузі, що потребують розробки нових підходів, адже значна кількість проблем як методологічного, так організаційного характеру є предметом наукових дискусій і залишаються досі невирішеними. Вище викладене зумовлює актуальність теми, її

теоретичне і прикладне спрямування. Зокрема, на нашу думку у спеціальній фаховій літературі не зайшла свого відображення методика аналізу інвестиційної діяльності підприємства зовнішніми користувачами фінансової звітності з огляду на специфіку їх інформаційних потреб та обмеженість інформаційної бази.

Метою даної статті є висвітлення теоретичних засад і розробка методики аналізу інвестиційної діяльності підприємства на основі інформації, відображеної у його фінансовій звітності.

Для реалізації поставленої мети необхідно вирішити такі завдання:

- розкрити роль інвестиційної діяльності в поступальному розвитку підприємства;
- обґрунтувати необхідність здійснення аналізу інвестиційної діяльності зовнішніми користувачами фінансової звітності підприємства;
- запропонувати послідовність оцінки інвестиційної активності та привабливості суб'єкта господарювання за даними фінансової звітності.

У найбільш широкому тлумаченні інвестиції є вкладенням капіталу з метою подальшого його збільшення. При цьому приріст капіталу має бути достатнім, щоб компенсувати інвестору відмову від використання існуючих засобів на споживання в поточному періоді, щоб винагородити інвестора за ризик, відшкодувати йому втрати від інфляції в майбутньому періоді. [1]

Основною метою інвестиційної діяльності є забезпечення найбільш ефективних шляхів реалізації інвестиційної стратегії інвестора (підприємства, компанії, фірми) на окремих стадіях його життєвого циклу, а також формування перспективної інвестиційної політики і культури.

В успішності реалізації цієї мети значне місце посідає аналіз інвестиційної діяльності підприємства, який передусє рішенням і діям, обґрунтовує їх, є основою наукового управління інвестиційним процесом, забезпечує його об'єктивність й ефективність.

З його допомогою розробляється стратегія й тактика розвитку інвестиційної діяльності підприємства, обґрунтовуються плани й управлінські рішення в цій сфері, здійснюється контроль за їхнім виконанням, виявляються резерви підвищення ефективності інвестицій, оцінюються результати реальних і фінансових інвестиційних проектів у цілому й за окремими їх видами. [2, с. 376]

Так, у інвестиційному аналізі набули чіткого розмежування такі його відносно самостійні напрями як:

- аналітичне обґрунтування інвестиційної стратегії підприємства;
- аналіз і обґрунтування вибору потенційних альтернативних інвестиційних проектів;

- аналіз пошуку і формування інвестиційних ресурсів;
- аналітичне забезпечення управління інвестиційним портфелем;
- аналіз масштабів та ефективності здійснюваної інвестиційної діяльності;
- оцінка інвестиційної привабливості об'єкта для потенційних інвесторів з метою:
 - капітального (реального) інвестування;
 - придбання емітованих цінних паперів (на право власності, боргових).

Під методикою інвестиційного аналізу розуміють сукупність способів і правил найбільш доцільного виконання аналітичних досліджень в області інвестиційної діяльності підприємств. Будь яка методика аналізу інвестицій являє собою методологічні поради щодо поетапного виконання аналітичних досліджень [3, с. 12].

Зміст і завдання інвестиційного аналізу, організація і методика проведення значною мірою визначаються його метою і суб'єктами здійснення.

Для зовнішніх щодо підприємства суб'єктів аналіз відзначається певною специфікою з огляду на їх інформаційні потреби та обмеженість доступу до джерел інформації. Завдання аналізу полягає в оцінці як інвестиційної привабливості цього підприємства, так і його інвестиційної активності.

В умовах реального ринку, наріжним принципом функціонування якого є повна самокупність та самофінансування за умов обмежених фінансових ресурсів, у суб'єктів господарювання з'явилася необхідність і можливість самостійно визначати напрямки своєї інвестиційної діяльності, джерела і заходи (засоби) досягнення поставлених цілей, тобто самостійно формувати інвестиційну політику. Оскільки інвестиційна діяльність підприємств регламентується чинним законодавством [4-6], згідно з яким у більшості країн суб'єкти господарювання можуть здійснювати різні форми інвестицій, у такому разі об'єктом аналізу можуть бути як реальні інвестиції, так і фінансові [2].

У процесі аналізу інвестиційної діяльності підприємства зовнішніми аналітиками інформаційними джерелами є форма 1 «Баланс», форма 2 «Звіт про фінансові результати», форма 3 «Звіт про рух грошових коштів» та дані приміток до річної фінансової звітності. Результати інвестиційної діяльності підприємства визначаються на основі аналізу змін за статтями першого розділу балансу «Необоротні активи», статтею «Поточні фінансові інвестиції» другого розділу балансу та за окремими статтями форми 2 «Звіт про фінансові результати» («Дохід від участі у капіталі», «Інші фінансові доходи», «Втрати від участі в капіталі», «Інші витрати»), розділу II «Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності» форми 3 «Звіт про рух грошових коштів» та частин III. «Капітальні інвестиції», IV. «Фінансові

інвестиції» та У. «Доходи і витрати» форми 5 «Примітки до фінансової звітності підприємства».

У процесі аналізу підприємства як об'єкта інвестування потенційних акціонерів (інвесторів) повинні зацікавити обсяги та ефективність здійснюваних на підприємстві капітальних вкладень.

Загальну оцінку інвестиційної діяльності

підприємства за даними його фінансової звітності доцільно розпочати з аналізу динаміки обсягів і структурних змін у цій діяльності протягом звітного періоду.

Результати такого аналізу відобразимо у таблиці 1. Для цього скористаємося даними ч. III і ч. IV приміток до фінансової підприємства за аналізований період.

Таблиця 1. Динаміка інвестиційної діяльності підприємства

(тис. грн.)

Вид інвестицій	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення		
	обсяг	частка, %	обсяг	частка, %	абсолютне	відносне, %	частки, %
Капітальні інвестиції	683594	95,74	784451	96,80	100857	14,75	1,06
Фінансові інвестиції	30452	4,26	25964	3,20	- 4488	- 14,74	- 1,06
Разом	714046	100	810415	100	96369	13,50	X

Як видно з даних таблиці 1., інвестиційна діяльність на підприємстві у звітному році активізувалася. Обсяги здійснених інвестицій збільшилися на 96 млн. 369 тис. грн., або на 13,5 %. При цьому обсяги капітальних інвестицій зросли на 100 млн. 857 тис. грн., або на 14,75 %; частка капітальних інвестицій у загальному їх обсязі зросла на 1,06 %. Що стосується фінансових інвестицій підприємства, то вони скоротилися на 4 млн. 488 тис. грн., або на 14,74%, їх частка у загальному обсязі інвестицій зменшилася на 1,06%.

Аналіз структури капітальних інвестицій є свідченням перспективності напрямів їх вкладення. Об'єктами такого аналізу можуть бути:

- виробнича (галузева) структура капітальних вкладень підприємства, яка характеризує перспективи його майбутньої галузевої диверсифікації;
- технологічна структура капітальних вкладень — співвідношення витрат на будівельно-монтажні роботи (пасивна частина капітальних вкладень) і на придбання обладнання, машин, інструментів (активна частина);
- відтворювальна структура капітальних вкладень: співвідношення між вкладеннями в нове будівництво; у розширення діючих потужностей; у технічне переозброєння та реконструкцію [7].

Характеризуючи сучасний стан інвестиційної діяльності підприємств зауважимо, що основу інвестиційної діяльності підприємств формує реальне інвестування у різних формах, а саме:

- придбання майнових комплексів;
- нове будівництво;
- реконструкція;
- модернізація;
- оновлення окремих видів обладнання;
- інноваційне інвестування;
- інвестування приросту запасів та оборотних засобів [8].

Такі напрямки інвестиційної діяльності дозволяють підприємству розвиватись найбільш високими темпами.

Детальніше про здійснені підприємством інвестиції у досліджуваному періоді дослідимо у таблиці 2.

Як впливає з даних таблиці 2., левову частку у загальному обсязі інвестицій підприємства як у попередньому періоду, так і у звітному році становлять капітальні інвестиції, зокрема капітальне будівництво, обсяги якого зросли за аналізований період на 101 млн. 782 тис. грн., або на 15,33 %, частка цього виду інвестування у загальному обсязі інвестицій зросла за аналізований період на 1,36 %.

Далі доцільно дослідити абсолютну, відносну та структурну динаміку обсягів здійснених за цей період інвестицій в розрізі окремих видів. Для розгляду динаміки капітальних інвестицій підприємства скористаємося таблицею 3.

При більш детальному розгляді капітальних інвестицій, здійснених підприємством, прослідковується зростання обсягів і частки капітального будівництва у загальній вартості капітальних інвестицій. Так у поточному році інвестиції у капітальне будівництво становили понад 98% від загального їх обсягу і зросли у порівнянні з минулорічними на 101 млн. 782 тис. грн., або на 15,33 % при зростанні частки у загальному обсязі на 0,33%.

Така динаміка реальних інвестицій підприємства відповідає обраній інвестиційній стратегії, яка орієнтована на зміцнення і розширення матеріально-технічної бази підприємства на даній стадії життєвого циклу. Тому реальні інвестиції, а конкретніше — капітальні вкладення, мають розглядатись керівництвом кожного підприємства як пріоритетний напрям інвестування. Саме така ситуація спостерігається на підприємстві.

Таблиця 2. Деталізована динаміка інвестиційної діяльності підприємства

(тис. грн.)

Вид інвестицій	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення		
	обсяг	частка, %	обсяг	частка, %	абсолютне	відносне, %	частки, %
Капітальне будівництво	672568	94,19	774 350	95,55	101782	15,33	1,36
Придбання (виготовлення) основних засобів	10974	1,54	9395	1,16	-1579	- 14,39	-0,38
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	38	0,00	63	0,01	25	65,79	0,01
Придбання (створення) нематеріальних активів	14	0,00	463	0,06	449	3207,14	0,06
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	-	-	-	-	-	-	-
Фінансові інвестиції методом участі в капіталі в:							
– асоційовані підприємства	-	-	-	-	-	-	-
– дочірні підприємства	-	-	-	-	-	-	-
– спільну діяльність	-	-	-	-	-	-	-
Інші фінансові інвестиції в:							
– частки і паї у статутному капіталі інших підприємств	-	-	25964	3,20	25964	-	3,20
– акції	-	-	-	-	-	-	-
– облігації	30452	1,54	-	-	-30452	-100	-1,54
Разом	714046	100	810415	100	96369	13,50	X

Таблиця 3. Динаміка капітальних інвестицій підприємства

(тис. грн.)

Вид інвестицій	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення		
	обсяг	частка, %	обсяг	частка, %	абсолютне	відносне, %	частки, %
Капітальне будівництво	672568	98,39	774350	98,72	101782	15,33	0,33
Придбання (виготовлення) основних засобів	10974	1,61	9395	1,20	-1579	-14,39	-0,41
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	38	0,00	63	0,01	25	65,79	0,01
Придбання (створення) нематеріальних активів	14	0,00	463	0,07	449	3207,14	0,06
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	-	-	-	-	-	-	-
Інші	-	-	-	-	-	-	-
Разом капітальні інвестиції	683594	100,00	784451	100,00	100857	14,75	X

Порівняння обсягів та структури вкладень в різні форми інвестування свідчить, що пріоритетним напрямом для підприємства залишаються реальні інвестиції. Інвестиції в основний капітал зменшилися в порівнянні з попереднім роком на 1 млн. 579 тис. грн., або на 14,39 %, питома вага цієї позиції у загальному обсязі реальних інвестицій скоротилася на 0,41%, що є не зовсім бажаною тенденцією. Таку ситуацію можна пояснити тим, що основні зусилля і інвестиційні ресурси підприємство зосереджує на завершених розпочатого капітального будівництва, а тому не має можливості належним чином нарощувати вартість основних засобів.

Заслугує на увагу той факт, що до складу капітальних інвестицій підприємства за рік в обсязі 784 млн. 451 тис. грн. включено суму фінансових витрат (відсотків за позиковим капіталом) в обсязі 179 млн. 904 тис. грн., що становить 22,93 %

Що стосується фінансових інвестицій, то для їх аналізу доцільно скористатися формою таблиці 4, для заповнення якої використаємо інформацію, яку наведено у IV розділі приміток до річної фінансової звітності.

Дані таблиці 4. свідчать, що обсяги фінансових інвестицій підприємства та їх структура за аналізований період значно змінилися. Так, загальний обсяг фінансових інвестицій скоротився на 4 млн. 488 тис. грн., або на 14,74%. При цьому, якщо у попередньому році підприємство інвестувало виключно у облігації на 30 452 тис. грн., то у звітному році було інвестовано у частки і паї у статутних капіталах інших підприємств 25 млн. 964 тис. грн.

Наступним кроком аналізу інвестиційної

діяльності доречно прослідкувати динаміку загальних обсягів, як капітальних, так і фінансових інвестицій станом на кінець року. Для цього знову вдамося до даних приміток до річної фінансової звітності в частинах III і IV. Для контролю взаємоузгодженості інформації наведені тотожні значення показників можна зіставити з даними балансу в частині I розділу активу. Динаміку наявності капітальних інвестицій підприємства станом на кінець року відобразимо у таблиці 5.

З даних таблиці 5. випливає, що загальний обсяг капітальних інвестицій підприємства на кінець звітного року у порівнянні з кінцем попереднього року зріс на 767 млн. 316 тис. грн., або на 45,25%. У тому числі: інвестування у капітальне будівництво зросло на 765 млн. 736 тис. грн. або на 45,27 %; придбання (виготовлення) основних засобів збільшилось на 1 млн. 571 тис. грн., або на 35,59%, однак, частка цього виду капітального інвестування у загальному обсязі скоротилася на 0,02%.

Зміну обсягів фінансових інвестицій підприємства станом на кінець року прослідкуємо за даними таблиці 6.

Як видно із даних таблиці 6, обсяг фінансових інвестицій підприємства станом на кінець звітного року зменшився на 3 млн. 498 тис. грн., або на 1,64 %.

Зазначимо, що досліджуване підприємство протягом аналізованого періоду взагалі не здійснювало поточних фінансових інвестицій.

При цьому обсяг довгострокових фінансових інвестицій, які обліковуються методом участі в дочірні підприємства, не змінився, як і їх приблизна частка у загальному обсязі фінансових інвестицій.

Таблиця 4. Динаміка фінансових інвестицій підприємства

(тис. грн.)

Вид інвестицій	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення		
	обсяг	частка, %	обсяг	частка, %	абсолютне	відносне, %	частки, %
Фінансові інвестиції методом участі в капіталі в:							
- асоційовані підприємства	-	-	-	-	-	-	-
- дочірні підприємства	-	-	-	-	-	-	-
- спільну діяльність	-	-	-	-	-	-	-
Інші фінансові інвестиції в:							
- частки і паї у статутному капіталі інших підприємств	-	-	25964	100,00	25964	-	100,00
- акції	-	-	-	-	-	-	-
- облігації	30452	100,00	-	-	-30452	-100	-100,00
Разом фінансових інвестицій	30452	100,00	25964	100,00	- 4488	- 14,74	X

Таблиця 5. Динаміка капітальних інвестицій підприємства станом на кінець року

(тис. грн.)

Вид інвестицій	На кінець попереднього року		На кінець звітнього року		Відхилення		
	обсяг	частка, %	обсяг	частка, %	абсолютне	відносне, %	частки, %
Капітальне будівництво	1691419	99,74	2457155	99,76	765736	45,27	0,02
Придбання (виготовлення) основних засобів	4414	0,26	5985	0,24	1571	35,59	-0,02
Придбання (виготовлення) інших необоротних матеріальних активів	-	-	8	-	8	-	-
Придбання (створення) нематеріальних активів	-	-	1	-	1	-	-
Придбання (вирощування) довгострокових біологічних активів	-	-	-	-	-	-	-
Інші	-	-	-	-	-	-	-
Разом капітальних інвестицій	1695833	100,00	2463149	100,00	767316	45,25	X

Таблиця 6. Динаміка фінансових інвестицій підприємства станом на кінець року

(тис. грн.)

Вид інвестицій	На кінець попереднього року		На кінець звітнього року		Відхилення		
	обсяг	частка, %	обсяг	частка, %	абсолютне	відносне, %	частки, %
Фінансові інвестиції методом участі в капіталі в дочірні підприємства							
– довгострокові	884	0,42	884	0,42	-	-	-
– поточні	-	-	-	-	-	-	-
Інші фінансові інвестиції в частки і паї у статутному капіталі інших підприємств							
– довгострокові	181367	85,27	208321	99,58	26954	14,86	14,32
– поточні	-	-	-	-	-	-	-
Інші фінансові інвестиції в облігації							
– довгострокові	30452	14,32	-	-	-30452	-100,00	-14,32
– поточні	-	-	-	-	-	-	-
Разом фінансових інвестицій	212703	100,00	209205	100,00	-3498	-1,64	X

Інші довгострокові фінансові інвестиції в частки і паї у статутному капіталі інших підприємств зросли на 26 млн. 954 тис. грн., або на 14,86 %, їх частка збільшилася у сукупних фінансових інвестиціях на 14,32%.

Водночас скоротилася сума довгострокового інвестування в облігації на суму 30 млн. 452 тис. грн., або повністю припинено таку форму

фінансового інвестування. Можливо, що такі інвестиції у довгострокові боргові права були конвертовані у паї, частки у статутному капіталі інших підприємств, сума яких зросла на пропорційну величину.

Далі доречно проаналізувати рух грошових потоків від інвестиційної діяльності підприємства протягом звітнього періоду. Серед факторів, що

впливають на грошові потоки з інвестиційної діяльності, можна назвати: правове регулювання інвестиційної діяльності, кон'юнктуру ситуацію ринку обладнання, інвестиційну політику держави, інноваційний потенціал підприємства, його стратегічні цілі, амортизаційну, інвестиційну політику та ін. [9, с. 101].

Джерелом інформації для такого аналізу є другий розділ «Рух коштів в результаті

інвестиційної діяльності» форми 3 «Звіт про рух грошових коштів», де відображаються як надходження, так і видатки за даним видом діяльності, які мали місце протягом звітного та попереднього періодів.

Аналіз здійсимо при допомозі таблиці 7, де окремо згруповано надходження та видатки, пов'язані з інвестиційною діяльністю.

Таблиця 7. Динаміка грошових надходжень та видатків від інвестиційної діяльності підприємства
(тис. грн.)

Показники	Попередній рік		Звітний рік		Відхилення	
	обсяг	частка, %	обсяг	частка, %	абсолютне	відносне, %
1. Реалізація						
– фінансових інвестицій	-	-	27873	99,53	27873	-
– необоротних активів	-	-	-	-	-	-
– майнових комплексів	-	-	-	-	-	-
2. Отримані відсотки	34	100,00	132	0,47	98	288,24
3. Отримані дивіденди	-	-	-	-	-	-
4. Інші надходження	-	-	-	-	-	-
Всього надходжень	34	100,00	28005	100,00	27971	82267,65
5. Придбання фінансових інвестицій	-	-	25797	3,30	25797	-
6. Придбання необоротних активів	-	-	755054	96,70	755054	-
7. Придбання майнових комплексів	-	-	-	-	-	-
8. Інші платежі	-	-	-	-	-	-
Всього видатків	-	-	780851	100,00	780851	100,00
Рух коштів від надзвичайних подій						
– надходження	-	-	-	-	-	-
– видатки	-	-	-	-	-	-
Чистий грошовий потік від інвестиційної діяльності	334	X	-752846	X	-753180	-252503

Як випливає з результатів аналізу, проведеного у таблиці 7, активізація інвестиційної діяльності підприємства у звітному році призвела до зростання надходжень від інвестиційної діяльності на 27 млн. 971 тис. грн., або у 823,68 разів. При цьому мало місце надходження грошових коштів від реалізації фінансових інвестицій на 27 млн. 873 тис. грн., що становить 99,53 % від всіх надходжень від інвестиційної діяльності звітного року.

Грошові надходження від отриманих відсотків зросли на 98 тис. грн., або майже у 3 рази у порівнянні з аналогічним показником попереднього року.

Протягом звітного і попереднього періодів мали місце надходження від фінансових інвестицій (акцій, боргових зобов'язань, часток у капіталі інших підприємств), тому в процесі аналізу необхідно з'ясувати причини продажу цих фінансових інструментів.

Проте, на відміну від попереднього року мало

місце значне витрачання грошових коштів на інвестиційні потреби. Витрати на інвестиційну діяльність підприємства збільшилися у звітному періоді на 780 851 тис. грн., і були пов'язані, в основному, з придбанням необоротних активів. Зокрема було придбано необоротних активів на 755 млн. 54 тис. грн., що становить 96,7 % від загального обсягу витрачання грошових коштів звітного року, а також придбано фінансових інвестицій на 25 млн. 797 тис. грн., що становить 3,3 % від загального витрачання грошових коштів у звітному році. Можна зробити висновок про те, що підприємство зосередило свої зусилля і фінансові ресурси на освоєнні реальних інвестицій.

Результатом руху грошових коштів від інвестиційної діяльності у звітному році є чисте витрачання грошових коштів в обсязі 752 млн. 846 тис. грн., що більше минулорічного надходження на 753 млн. 180 тис. грн., або у понад 2000 разів.

Розрахуємо показники ліквідності та

ефективності грошового потоку та здійснимо оцінку їх динаміки.

Коефіцієнт ліквідності грошового потоку розрахуємо як відношення загальної суми надходження грошових коштів за видом діяльності до загальної суми їх витрачання за цим видом.

Коефіцієнт ефективності грошового потоку визначимо як відношення чистого руху грошових коштів за інвестиційною діяльністю до загальної суми їх витрачання на інвестиційні потреби. [10]

Результати аналізу подамо у вигляді аналітичної таблиці 8.

Таблиця 8. Коефіцієнтний аналіз грошового потоку підприємства

Показники	Попередній рік	Звітний рік
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	розрахувати не можливо (34 : 0)	0,036 (28 005 : 780 851)
Коефіцієнт ефективність грошового потоку	розрахувати не можливо (334 : 0)	- 0,96 (- 752 846 : 780 851)

У зв'язку з тим, що у попередньому році за інвестиційною діяльністю витрачання грошових коштів як такого не було, розрахунок базових значень коефіцієнтів неможливий. Однак, якщо припустити, що витрачання грошових коштів було мізерно малим і наближалось до нуля, то значення цих коефіцієнтів прямує до $+\infty$, а отже у порівнянні з базовими значеннями показники звітного року можна вважати умовно гіршими. У такому випадку якісна характеристика динаміки показників є більш доречною за кількісну через неможливість розрахунку кількісних значень.

З огляду на те, що у процесі інвестиційної діяльності, особливо в сфері реальних інвестицій, має місце часовий розрив між витрачанням грошових коштів і їх надходженням, оцінка ефективності цієї діяльності може бути здійснення за прогностичними (очікуваними) грошовими надходженнями або бути відкладеною до моменту формування позитивного грошового потоку.

Таким чином аналіз інвестиційної діяльності підприємства за даними його фінансової звітності, який передбачає оцінку обсягу, складу, структури і динаміки реальних та фінансових інвестицій, руху грошових коштів від цього виду діяльності є необхідною складовою оцінки його інвестиційної привабливості передуює рішенням і діям, обґрунтовує їх, є основою наукового управління інвестиційним процесом, забезпечує його об'єктивність й ефективність.

Запропонована методика дасть можливість зовнішнім суб'єктам аналізу оцінити інвестиційну активність підприємства і обґрунтувати власні рішення щодо аналізованого об'єкта та його потенційної операційної діяльності і перспектив зростання ринкової вартості. В подальшому аналізі доречно оцінити динаміку та виявити фактори зміни рентабельності інвестиційної діяльності.

Список літератури

1. Чухно, А. А. *Основи економічної теорії* Інвестиції: сутність, стимули, детермінанти, співвідношення із заощадженням і доходом [Електронний ресурс] / А. А. Чухно. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/61/4395.html>.
2. Спільник, І. Аналіз інвестиційної діяльності підприємства [Текст] / І. Спільник, Л. Шура // *Економічний аналіз : збірник наукових праць*. – Випуск 10, Ч. 4, – Тернопіль : Економічна думка, 2012. – С. 374-378.
3. Яришко, С. Я. *Теоретичні аспекти аналізу інвестиційних проектів* [Текст] / С. Я. Яришко // *Інвестиції: Практика та досвід*. – 2009. – №5. – С. 12-14.
4. *Про інвестиційну діяльність* [Електронний ресурс] : закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
5. *Про цінні папери та фондовий ринок* [Електронний ресурс] : закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
6. *Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
7. *Економічний аналіз* [Текст]: навч. посібник / М. А. Болюх, В. З. Бурчевський, М. І. Горбаток та ін.; За ред. акад. НАНУ, проф. М. Г. Чумаченка. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2003. – 556 с.
8. Бланк, І. О. *Управління використанням капіталу. Особливості форми фінансового інвестування капіталу* [Електронний ресурс] / І. О. Бланк. – Режим доступу: <http://library.if.ua/book/157/10282.html>.
9. Загородна, О. *Оперативне управління грошовими потоками підприємства* [Текст] / О. Загородна, В. Серединська // *Економічний аналіз : збірник наукових праць*. – Випуск 10, Ч. 4. – Тернопіль : Економічна думка, 2012. – С. 100-104.

-
10. Спільник, І. Аналіз руху грошових коштів у контексті нової фінансової звітності [Текст] / І. Спільник, // Наукові записки Збірник наукових праць кафедри економічного аналізу. – Випуск 9. – Тернопіль, Економічна думка, 2001. – С. 19-24.

References

1. Chukhno, A. (2001). *Fundamentals of Economic Theory Investments: Nature, Incentives, Determinants, The Savings and Income Ratio* [Osnovy ekonomichnoi teorii Investytsii: sutnist, stymuly, determinanty, spivvidnoshennia iz zaoshchadzhenniam i dokhodom]. Retrived May 11, 2013, from <http://library.if.ua/book/61/4395.html>
2. Spilnyk, I. & Shupa, L. (2012). *Analysis of Entity's Investment Activity* [Analiz investytsiinoi diialnosti pidpriemstva]. *Ekonomichnyi analiz*, 10/4, 374-378.
3. Yaryshko, S. Ya. (2009). *Theoretical Aspects of Investment Projects* [Teoretychni aspekty analizu investytsiynykh proektiv]. *Investytsiyyi: praktyka ta dosvid*, 5, 12-14.
4. *The Law of Ukraine On investment Activity* [Zakon Ukrainy Pro Investytsiynu Diyalnist №1560-XII]. (1991). Retrived May 11, 2013, from <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>.
5. *The Law of Ukraine On Securities and the Stock Market № 3480-IV* [Zakon Ukrainy (2006) pro tsinni papery ta fondovyi rynek» № 3480-IV]. (2006). Retrived May 11, 2013, from <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.
6. *Tax Code of Ukraine № 2755-VI* [Podatkovyi kodeks Ukrainy № 2755-VI (2010)]. (2010). Retrived May 11, 2013, from: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
7. Boliukh, M., Burchevskiy V., Horbatok M. and others. (2003). *Economic Analysis* [Ekonomichnyi analiz]. Kyiv: KNEU.
8. Blank, I. (2010). *Managing the use of capital: Peculiarities of Financial Capital Investment Forms* [Upravlinnia vykorystanniam kapitalu. Osoblyvosti formy finansovoho investuvannia kapitalu]. Retrived May 11, 2013, from <http://library.if.ua/book/157/10282.html>.
9. Zahorodna, O. & Seredynska, V. (2012). *Operative management of company's cash flows* [Operativne upravlinnia hroshovymy potokamy pidpriemstva]. *Ekonomichnyi analiz*, 10/4, 100-104.
10. Spilnyk, I. (2001). *Analysis Of Cash Flows In The Context Of The New Financial Reporting* [Analiz rukhu hroshovykh koshtiv u konteksti novoi finansovoi zvitnosti"]. *Naukovi zapysky*, 9, 19-24.

Стаття надійшла до редакції 05.11.2013 р.